

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Dela Asociația «Andrei Șaguna» a clerului ortodox

Aviz

În urma coincidenței neprevăzute a datei convocării Congresului nostru preoțesc pe zilele de 16/29 și 17/30 Martie a. c. cu data Sfințirii P. S. Sale Episcopului Roman Ciorogariu și a investiturii P. S. Sale Episcopului Traian Badescu la București, pentru a putea participa și Arhieriei noastre, ținerea congresului biblic se amână pe zilele de 31 Martie (13 April) și 1/14 April a. c. în Sibiu, cu acelaș

Program:

1. Slujba sfintei liturghii în catedrala mitropolitană, cu predică și chemarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea congresului prin președinte.
3. Preotul și cuvântul lui Dumnezeu. (Cuvântare, după care urmează împărțirea sf. Biblii, ediția sf. Sinod, între preoții prezenți).
4. Raportul comitetului central.
5. Raportul casierului.
6. Problema păstoririi de suflete între noile împrejurări de viață.
7. Atitudinea preoțimii în viața politică.
8. Discuție asupra concordatului.
9. Biblia și viața sufletească a poporului.
10. Unificarea bisericească.
11. Dotația clerului.
12. Propuneri. (Se vor anunța în scris biroului comit. central cel puțin cu 3 zile înainte de congres).

Delegații despărțimintelor, a'eși în sensul §-ului 6, pct 1 din Regulament, precum și toți câți doresc să ia parte la Congres, vor binevoi a se anunța la adresa: Preot P. Morușca, Sibiu, Seminarul teologic. La aceeaș adresă vor trimite dnii

referenți lucrările ce li s'au încredințat de prezidenții Secțiilor, cari vor designa referenți pentru fiecare chestiune din program, afară de punctele 4, 5 și 12.

Membrii comitetului central se convoacă la ședință pe ziua de 30 Martie (12 April) a. c. ora 2 p. m. În aceeaș zi la ora 6 consfătuirea intimă a membrilor Asociației.

Biroul comitetului central.

Notă. Ziarele din Ardeal sânt rugate să reproducă acest aviz.

Chestiunea Concordatului la Senat

În 9 Martie, mai înainte de plecarea din București, I. P. Sfințitul nostru mitropolit Nicolae a luat cuvântul la senat în chestiunea concordatului, determinând un răspuns al dlui ministru Goga. Și până vom putea da cuvântările în întregime, le redăm în resumat după gazetele din București.

I. P. P. Sa se asociază și împărtășește întru toate cele spuse în senat, de I. P. S. Sa Mitropolitul Primat și găsește întemeiate îngrijorările credincioșilor de dincoace și de dincolo de Carpați în fața pretențiunilor atât de exagerate ale scaunului papal.

«Paritatea absolută cu celelalte confesiuni ale Regatului», așa cum o prevede proiectul de concordat, ar fi o dureroasă lovitură dată de statul român ortodox bisericii române ortodoxe, mama poporului român, care a ținut în el unitatea sufletească. Această unitate a făcut opera mare a reintegrării neamului, și de această unitate sufletească avem atâta nevoie pentru clădirea țării pe temelie desăvârșit de solidă.

Pretențiunea e și exagerată și inadmisibilă, pentru că ar fi și o mare nedreptate față de biserica ortodoxă. Ilustrează cu cele 3 epis-

copii dela Oradea-mare: Episcopul romano-catolic, cu mai puțin de 40 mii suflete, are în folosință proprie 200 000 jugăre pământ și un palat, ce rivalizează cu cel dela Schönbrunn, și alte 700 000 de jugăre pe seama canonicilor; episcopul unit cu vre-o 40—50 mii credincioși, are în folosință proprie vre-o 140 000 jugăre de pământ și un splendid palat, iar bietul episcop ortodox, jertfă a atentatului dela senat, care se va întoarce în curând sfințit în dieceza sa, cu 250.000 suflete, nu are unde să-și plece capul, nici nu are o palmă de pământ. Este aceasta paritate? Nu s'ar menține privilegiile din trecut ale unora alături de toată nedreptatea, sărăcia și amarul, pe care biserica ortodoxă le-a adus cu sine din veacuri de urgie?

Împotriva nedreptății de a pune biserica ortodoxă națională, a unui stat național, din biserica dominantă a statului pe picior egal cu celelalte confesiuni, se ridică I. P. S. Sa, dar însași biserica nu și-o teme, cum unii și-au exprimat îngrijorarea. Dacă a rezistat această biserică în trecutul viforos, — acum când bat alte vânturi, nu va mai fi desființată.

Coborârea bisericii ortodoxe, la acelaș rang cu celelalte confesiuni, ar mai constitui o primejdie și pentru stat. Ea ar slăbi legătura sufletească dintre poporul ortodox de peste 12 milioane și statul ortodox român, când acest popor ar simți, că țara lui de până acum s'a interconfesionalizat. Opera de armonie sufletească a cetățenilor se lucrează în adâncimile sufletului, iar peste aceste adâncimi e stăpână credința cu puterea ei făcătoare de minuni. Nu este în interesul statului să tulbure sau să slăbească vechea credință a poporului către stat, tocmai în aceste vremuri, când deasupra capului nostru se încrucișează atâtea curente.

Apelează la simțul de buni români al uniților, să nu caute un sprijin extern pentru biserica lor în raportul cu guvernul român, și roagă guvernul să amâie încheierea concordatului până după realizarea unificării bisericii ortodoxe și

FOIȘOARA

„Ei aș!”

de Ilie Marin

Nu cunoașteți pe «Ei aș!»? Eu, durere, îl cunosc prea bine. E elegant îmbrăcat, are ghețe de lac, doi dinți de aur curat, care i se arată când zâmbeste malițios, poartă lanț greu, de aur, pe pânțele-i respectabil, iar de lanț atârnat un breloc: capul unui satir cu cornițe de diavol.

I-am zis «Ei aș!», botezându-l așa fiindcă nu-i cunosc numele. Cuvintele astea două le are în gură, de câte-ori vrei să discuți cu dânsul și — neavând alt punct de razim mai valoros din discuția dlui, l-am stropit cu aghiasmă și am zis în sinea mea: «Ei aș!» să te chemel!

Dacă aș vrea să-l caracterizez i-aș arăta o hârtie de 100 de lei, făcându-l atent asupra muncitoareii cu secera, a României simbolizate, sânt sigur că nici n'ar privi la ea, ci la suma de 100, câtă vreme privirea-i de «zeflemist», a

orice i-ai spune, aș lăsa-o bucuros să plece cu plutele de pe hârtia de 20 de lei.

«Ei aș!» este bogătan în ziua de astăzi și-și dă aiere de a tăia și spânzura. Câștigă cât ai bate'n palmi sută la sută și când li vorbești despre responsabilitatea față de clasa săracă îți dă din cap, afirmativ, dar când e vorba să-și deschidă punga, te plătește cu un «Ei aș!»

Ascultați o conversație, ca să-l cunoașteți până'n măruntaie: Zic odată: «Domnule dragă, Am citit într'o revistă serioasă că o să avem de furcă în viitorul nu prea îndepărtat cu rasele aziate, pe cari le-am răscolit cu războiul nostru.»

«Ei aș!» ridică sprâncenele, întrebător «Ei aș?»!

— «Da. Și bumbacul, cauciucul, cafeaua etc., pe cari ni-l procuram dela ele mult mai ieftin, — acum se vor scumpi. De ce? Fiindcă nu vreau «sclavii» de mai înainte să lucreze în folosul capitaliștilor europeni.»

— «Ei aș!»

— «Nu «Ei aș!» Așa e... Și, dragă dle, spune-mi drept: dacă capitaliștii perseverează

în strânsul sfidător al buzelor, cum o faci bunăoară dta, crezi că și «Ei aș!»-ul dtale o să fie lipsit de vină, dacă vom mai avea de furcă nu numai cu foștii sclavi din Azia?»

Acum a ajuns «Ei aș!» insolent. M'a privit așa, de-a călare, și mi a trântit pe «Ei aș!»-ul lui, ca și când ar fi zis: «Așa un sclav de dia cu inel prin nas, ca să-l pot duce cum îmi place mie, ești și dta!»

Eu însă nu m'am dat bătut și — cu tot respectul cuvenit — i-am ripostat: «Privirea dtale are ceva din «*Odî profanum vulgus*» — dar și diplomația a trebuit să cocheteze în timpul din urmă cu acest «vulgus» — cu atât mai mult dta!»

Acum m'a privit ca și când mi-ar fi spus: «Sireacu!» Vrea să-mi dea mie lecții! Eu n'am fost leneș și i am plătit cu argumentul următor:

— «Bine, nu înțelegi dta, că dacă perseverezi în ținuta dtale sfidătoare — și sânt mulți, foarte mulți ca dta! — o să ajungem să ne dăm iarăși pe la nas cu gazuri asfixiante?»

Mai zilele trecute citeam raportul unui general dintr'o revistă de seamă, — țara nu

elaborarea unei noi constituții, care să fixeze raporturile dintre biserică și stat.

Domnul ministru Goga a răspuns îndată, că deși chestiunea concordatului aparține ministrului de externe, atâta vreme și departamentul dsale, deci poate da lămuriri.

Susține că concordatul e necesar și trebuie încheiat, pentru că au făcut-o toate statele.

Este nemulțumit, că un act diplomatic s'a divulgat și discutarea chestiunii în ședință publică o socotește inoportună. Scaunul papal a făcut proiectul, guvernul l-a comunicat șefilor de partid și capilor bisericii pentru a pregăti contra proiect. Dat publicității proiectul a fost exploatat și chestiunea aservită intereselor de partid. În urma agitațiilor primește proteste din toate părțile, fără ca să i se cunoască intențiile adevărate.

Până acum, — spune dsa, — nu s'a produs nimic jignitor sau înjositor, și discuțiile urmate pe cale diplomatică, — căci guvernul a dat un răspuns scaunului papal, — se vor face cunoscute la timp.

Asigură, că prin concordat nu se va știrbi cetățuia bisericii ortodoxe, și înainte de a fi luat în discuție concordatul, în parlament se va aduce proiectul de unificare al acestei biserici. Crede că aceste lămuriri vor liniști pe cei alarmati. (pm).

Petru Maior și — Unirea

IV.

Cu aceeași argumentație surprinzătoare, cu bogate citații din literatura sfinților părinți și cu observații scăpărătoare uneori ironice, trece apoi la combaterea *infalibilității*, «nesmăntnicia papei». Nu era încă dogmatizată această «nesmăntnicie», însă era destul de puternică și lătită, ca autorul Procanonului să simtă nevoia de a o combate.

Adevărurile religioase sânt descoperite în sf. scriptură și lămurite în sfânta tradițiune, cu toate aceste «prea mândru vra să fie acela, ce va zice, că nu se cuprind multe, care sânt cu înțelesuri ascunse, întunecate și îndoite, încât lipsă avem de tâlcuitoriu care întunerecul acela să-l risipească și căru'a fără frică să ne încredințăm și să i credem... Sfânta scriptură ne învață, că acel tâlcuitoriu nesmăntniciaște însași biserica, sau adunarea credincioșilor, la Mateiu cap. 18 și 17 zice: «Iar de nu va asculta nice Soborul fie ție ca cel păgân și ca un vameș». (p. 60.) Și continuă: »nesmăntnicia bisericii nu pe lângă alții, fără numai

pe lângă arhieriei, laolaltă socotiți, iaste că aici prin Sobor se înțelege adunarea arhieriei numai chiar se vede din cele ce urmează din stih 18: «adevăr grăesc voao, ori câte veți lega pe pământ vor fi legate în ceriu...»

Dar și biserica e nesmăntnică numai întru învățătura dogmatică... Spre mântuirea sufletului nu e de lipsă fără credință și fapte bune. Așa dară acestea doao sânt de lipsă. Să știm ce să credem și ce să afurisim, și carea lucrare e păcat și care fapte bine... Nici altă învățătura nu ne au învățat Domnul Hristos afară de aceasta. Și Domnul Hristos numai întru acelea ce au învățat însuși, au făgăduit nesmăntnicia: Acela pe voi va învăța toate și va aduce aminte toate câte am zis voao, (Ioan C. 14 s. 26)

«Deci de vei afla cumva undeva că biserica sau întru învățătura filozoficească sau întru învățătura istoricească doară au greșit, sau că unele canoane și aș-zământuri, care nu se cuprind întru învățătura dogmatică le-au mutat, nu te vei minuna nici te vei sminti...» (p. 63.)

Și incheie acest capitol dovedind că «Nălucită e nesmăntnicia papei».

«La atâta întunecare în sut-le trecute au fost venit la apus adevărul, cât partea cea mare a apusenilor învăța și socotea că papa încă iaste nesmăntnicie întru învățătura dogmatică, ba încă cum își nălucea că și nesmăntnicia bisericii dela papa ar fi împrumutată și biserica fără papa învățând ceva ar putea greși. Eu întru tâlcuirea capului acestuia nu mă voi lăți prea tare... că nu pot arăta în vremurile cele vechi să fi fost vre-o pomenire despre Nălucita papei nesmăntnicie în biserica lui Dumnezeu. Și această pricină îndestulată ar fi ca să tăgăduim nesmăntnicia papei, că orice nu ne arată îndestulat a fi de Dumnezeu descoperit, și totuși de o vei crede *aceasta nu e credință, ci superstiție și cimilitură băbească*» (p. 64.)

Și în sfârșit, în legătură cu această chestiune a infalibilității, adaugă Petru Maior cu ironie, dar în aceeași vreme cu logică ireproșabilă: «... de-ar fi papa nesmăntnic la ce ne mai rupem capetele cu atâtea învățături, la ce ne cheltuim bogățiile pentru cumpăraturile cărților și cu primejdia vieții a ne slobozi pe mare spre câștigarea științei, destul ar fi să scrii la

Roma, ca de acolo prin o epistolă, prin o bulă, să-ți vie știința dogmatică. Nice nu era de lipsă să trapezi atâta sfinți părinți, atâta bătrâni și neputincioși, carii orbi, carii schiopi să se adune la Soborul din Nicheia și la cealalte și să-și părăsească bisericile și oile sale, destul era să aducă graiul papei. Bag samă, dintru această socoteală dascălii apusului în vremile trecute de tot au fost părăsit cetania cărților sf. Părinți, și au fost în apus la nimica toată th-ologia» (p. 66).

Așa scrie Petru Maior, ieșit din școlile naționale ale Blajului, trimis la Roma la «Propaganda fide», unde tocmai în nemijlocita aropiere a papei a învățat carte și și-a însușit meșteșugul de a cunoaște oamenii, și de a-și formula judecata independentă. Și acest Petru Maior a fost protopop al bisericii unite; deci nu un «schismatic» care face mărturie despre instituția papismului în biserica apuseană.

Părintele Terenție.

Atentat în Spania. Primul ministru spaniol Dato a fost omorât în Piața Independenței din Madrid prin focuri de revolver trase de trei indivizi îmbrăcați în haine militare, despre cari se crede că erau anarhiști.

In Germania. Aliații n'au primit contra-propunerile germane, și au hotărât ca trupele de ocupațiune aliata să înainteze în Germania. S'au ocupat orașele Duisburg, Düsseldorf și Ruhrort. Pentru asigurarea garanțiilor despăgubirilor datorite de Germania, aliații au luat și vor lua toate măsurile necesare. Pentru a arăta păcatele războiului purtat de Germania, Lloyd George a arătat ce a distrus armata germană numai în Franța: 21 mii de fabrici, toate minele din nordul țării, 9 mii de kilometri cale ferată, aproape 5 mii de poduri, 1700 de comune în întregime, peste 52 mii kilometri de șosele, 4 milioane hectare de arături etc. etc.

Comemorarea lui T. Vladimirescu

Sau împlinit o sută de ani dela moartea lui Tudor Vladimirescu, eroul care s'a jertfit pentru egala îndreptățire a tuturor claselor sociale, și a cărui revoluție a izbutit să pună capăt unui regim umilitor.

Poporul românesc sărbătorește cu pietate și recunoștință centenarul morții Domnului Tudor, omorât la 1821.

În București și în alte orașe ale țării, s'au făcut și se fac comemorări vrednice de numele lui Tudor Vladimirescu.

importă: «Să se apuce deci chimiștii și inginerii noștri să creieze mijloace din ce în ce mai puternice, mai grozave... Să perfecționeze chimiștii întrebuițarea gazelor otrăvitoare, să facă electricienii ca acea forță misterioasă a energiei universale să producă efectele *cele mai spăimântătoare* ce se pot concepe...» (citez cu scumpătate cuvintele dlui general)...

— «Ei aș!»

— «Nu vezi dta *cercul vicios*? Alte și alte înarmări, și de-o parte și de alta — oricât de «pacifist» ar fi omul în sufletul său, fiindcă.. domnește «Ei aș»-ul dta!?»

— «Ei aș!»

— «Am adus pe negrii din Africa, pe malaezii din Indochina, pe japonezii din Asia ca să ne cunoască cultura europeană.

Cu ce s'au întors acasă? Cu un disgust de ce au văzut: Atâta ură la rasa albă! Am bătut recordul!»

— «Ei aș!»

— «Nu? Încă nu l-am bătut? Va mai trebui să ne dăm osteneala să-l batem? În «Revue de Paris» relata un cunosător, în timpul

din urmă, despre «falimentul prestigiului Europei în lumea africană și mai ales asiatică», (citatul e după o revistă serioasă a noastră) și povestea o luptă gigantică între Europa noastră, sărăcuța de ea și polipul gigant Asia, condusă de Japonia (Prusia Orientului).»

— «Ei aș!» Aici și-a dat di «Ei aș!» pălăria pe ceafă, ca și când ar fi zis: «Ce mi-e Baba-Rada, ce mi-e Rada-Baba!», adică: «Ce-mi pasă mie de ipotezele astea din viitorul îndepărtat!»

Ai văzut dta, când arunci o pietricică într'un lac, câte cercuri se desprind în toate părțile din lovirea asta a suprafeții apei? Iți dai seama, domnule «Ei aș!», că un cuvânt de al dta poate să-și transplante influența binefăcătoare sau disolvantă în cercuri din ce în ce mai largi, căci vorba-vorbă aduce, vorba naște sentimente, și dacă este urmată de faptă, fapta naște faptă?»

«Ei aș!» aici gândea dlui: multe bazaconii am mai vorbit eu în viață! De ar fi să le cântărești pe toate!

«Dar acum, acum mai înainte de toate,

după *cataclismul* acesta — vrei să contribui și dta ca să se sporească *ura* între individ și individ și între neam și neam, sau ai misiunea, da misiunea, tu, ființă omenească, numită de un filosof, nu știu care, «*homo sapiens*», de a nivela, de a atenua relele, cari bântue în ziua de astăzi?»

— «Ei aș!» Acum spuneau ochii lui: Eu nu simțesc răul atât de grozav de mare precum îl simțești dta.

— «Nu?» și priveam la capul de satir de pe vestă, cap care-mi râdea și el sfidător. «Dta *râzi* și te veselești, minune mare, când vezi pe oameni fugind, ca furnicile, ca și când ai fi dat cu călcăiul într'un mușinoi de furnici? Numai pânțelele dta de furnizor să-ți se îngroașe și altceva — basta?! Omul, domnule «Ei aș!», omul mai are și altceva decât pânțele și decât lanț de aur la vestă, — omul mai are, cel puțin ar trebui să aibă, un suflet. Și sufletul omului de astăzi trebuie pansat, ca la ambulanță, căci a fi om în ziua de astăzi înseamnă a ști lega rănile trupului și ale sufletului și nu a turna vitriol pe ele, ca să ardă și să se mărească și mai cumplit!»

Căsătoria prințului nostru moștenitor

Regina Maria, împreună cu noua păreche princiară, principesa Elisabeta și prințul George moștenitorul tronului elen, cu prințul Nicolae și principesa Ileana a României, cu ministrul de Justiție M. Antonescu și cu toți oaspeții curții au sosit la Pireu Mercuri la ora 3 d. a., iar la Atena la 4 d. a.

Poporul elen a aclamat pe oaspeții României cu entuziasm, care amintea zilele de sărbătoare ale vechei Elade.

Capitala Greciei era împodobită cu un decor de sărbătoare regească. Tricolorul României fălăia alături de albastrul Greciei pe toate străzile.

Cu ceremonialul protocolar s'a oficiat Joi la ora 11 dim., în palatul regal, căsătoria civilă a prințului nostru moștenitor Carol cu prințesa Elena a Greciei, în prezența familiilor regale a Greciei, a reginei noastre Maria, a guvernului grec și a ministrului nostru de Justiție M. Antonescu, care a îndeplinit oficiul de ofițer al stării civile.

După amiază, la ora 5, s'a celebrat căsătoria religioasă în prezența întregii oficialități și a oaspeților României.

În toată Grecia e entuziasm desăvârșit cu prilejul acestei sărbători domnești.

Cununia religioasă a fost celebrată de patriarhul Alexandriei, venit anume pentru acest act, de mitropolitul Atenei și de mai mulți episcopi greci și un arhimandrit român dela muntele Atos.

Cu tot vântul puternic și frigul care a domnit, a participat multime mare la solemnitatea cununiei, salutând cu nesfârșite urale cortegiul nupțial: tânăra păreche princiară, suveranii Greciei și Regina Maria.

Măritori au fost principii Andrei și Cristofor din partea prințesei Elena, și ministrul M. Antonescu.

Dela conferențele preoțești

Preoțimea protopopiatului Iliu, întrunită în conferință preoțească la 19 Februar v. (4 Martie) a. c., a dezbătut probleme de interes pastoral. Între problemele care s'au discutat, relevăm cu deosebire decizia conferinței de a-și începe activitatea cercuri religioase în diferitele comune din tract. Despărțământul Iliu are 5 cercuri.

Întreaga preoțime privește cercurile religioase cu slujbă în sobor, predică ș. a. ca mijlocul cel mai potrivit pentru a porni o propagandă religioasă vie în mijlocul poporului nostru.

În postul Paștilor din a. c. cele cinci cercuri își încep activitatea misionară după plan stabilit de președintele și secretarul respectivului cerc, în comunele mai izolate și atinse de curentele dăunătoare neamului și bisericii noastre.

Cu acea ocazie se vor ține meditații și se va mărturisi poporul.

Membrii conferinței s'au constituit încă din 12 Noembrie 1920 ca despărțământ cu sediul Iliu al «Asociației clerului».

— «Ei aș!» acum mă lua de-a călare, cu aierul: «mie-mi spui?»

— «Omul se înțelege că e «om»...

— «Ei aș!»

Am mai privit odată în ochii monosilabului meu domn și i-am spus respicat: «Când ai tras la îndoială cu «Ei aș!»-ul dumitale atribuția de om la persoana dta, ai întrebuițat pentru prima dată în «conversația» de acum bine «Ei aș!»-ul dta!»...

Și am plecat capul în pământ. Măhuit, măhuit, fiindcă nu numai cutare domn este cuprins în ziua de astăzi de duhul acestui «Ei aș!» de moftangiu punibil, ci și alte persoane, dela eari atârnă mult. Cu «Ei aș!»-ul lor cred că și-au «astupat» gura, câtă vreme zeflemeaua ief-tină, dureroasă roade la rădăcina sufletului omenesc, desfrunzind arborele vieții și desvlăguindu-l.

Învățătorul. Revista pedagogică socială dela Cluj, în nrul 4, acum apărut, cuprinde: Un dascăl care a fost (Gh. Lazăr), de A. Pora. Versuri de poetul bănățean G. B. Eminescu ca revizor școlar, și alte interesante articole, scrise de Iosif Stancu, I. Bratu, Cristescu, Dr. C. Stanca, E. Pocolu, D. Hancu Abonamentul 50 Lei pe an.

Urmând la ordinea zilei chestia concordatului, iau parte la discuție toți membrii, ear moțiunea împotriva încheerii acestui concordat s'a trimis dlor miniștri de externe și de culte, precum și parlamentului din București.

Scrisoare

Cătră credincioșii mei din Toracul-mic

Se împlinesc doi ani, de când am părăsit comuna și pe voi, luând drumul spre centrul Ardealului, unde era aer și stăpânire românească.

V'am lăsat pe voi sub stăpânire sârbească având nădejde că la întoarcere în mijlocul vostru, voi veni deodată cu trupele române. Aceasta o așteptați și voi și vă nutreți cu speranța în spusele mele și ale colegilor mei, pentru ziua mare și dorită.

Z'ua mare și dorită nu a sosit, și eu nu m'am mai întors între voi.

Ne-am înșelat în așteptări, voi gemeți sub jug străin, ca pe vremuri. Cei scăpați dincoace măhnii de cele ce se fac cu cei rămași a-olo precum și scrisorile strecurate peste graniță, ne aduc vești triste care produc în noi jale și amărăciune. Ne doare și sântem îngrijați de soarta voastră.

Veți ști că în interesul vostru s'au ținut în lungul și latul României-Mari, adunări în care au cerut mii și mii de oameni ca frumosul Bănat să nu fie bajocorit și ciungărit, ci să fie în întregime alipit țării care cuprinde aproape toată suflarea românească.

Bărbații bănățeni trimiși în casa țării, cer cu energie întregirea țării cu ținutul bogat și frumos care cuprinde 150 mii români rămași sub stăpânire sârbească.

Durerea ne este mare când vedem că sforțările noastre sânt zadarnice, căci vai Doamne cum am veni și sări în ajutorul vostru, cu mic și mare.

Aud că în școlile voastre, susținute cu atâta dragoste de voi, învață acum dascăli sârbi și că din cei 10 învățători ai comunei mai sânt numai 3 români și că totul merge pe sârbește. Nu vă lăsați amăgiți, nici vă perdeți credința, virtutea creștinească, și vă puneți nădejdea în iubirea lui Dumnezeu, care totdeauna ș-a arătat o față de poporul ales și cu frica în El.

Cercetați sfânta biserică și vă rugați, neîncetat vă rugați întrânsa, vă alinați durerile suflați, vă întăriți contra tuturor relelor care vă întâmpină. Ocupați-vă cu cetitul și scrisul românesc, pentru-ca să nu uitați cei bătrâni, iar cei tineri să învață.

Nu știu dacă scrisoarea aceasta va străbate până la voi, ceea ce mult aș dori, ca să vedeți că gândul și sufletul meu este la voi în bine și în rău.

Să știți, că George alui Todor și Todorul babei Ana, cu cari împreună am părăsit comuna și am trecut granița, și-au ocupat serviciile și sânt desigur mulțumiți în România mare dară i va dura și pe ei, ca și pe mine, de soarta voastră.

Dorindu-vă multă sănătate și răbdare creștinească, rămân al vostru binevoitor duhovnic: Nocrîh, în Martie 1921.

Eugen Munteanu

Dela sate

— Sărbătoarea Cărpinișului —

Dintre toate nenorocirile câte s'au deslăntuit asupra credincioșilor noștri din comuna Cărpiniș (tractul Mercurea), nici una nu i-a atins așa de greu la inimă, ca luarea clopotelor din partea stăpânirii ungare. Sufletul lor de creștini n'a putut fi împăcat înainte de a-și vedea clopotele înlocuite la biserică satului lor.

În urma sfaturilor date de părintele capelan Ioan Muntiu, au contribuit cu toții, de bună voie, bogați și săraci, și în 2 săptămâni au adunat suma de 26 mii lei.

Trei dintre dăruitorii mai de seamă, cari oferiseră câte 1000 lei, în frunte cu episcopul Sayu Fulea, au mers la București și au adus 2 clopote nouă.

Ridicate din gara Mercurea, în 7/20 Februar 1921, au fost așezate pe un car, tras de șase boi. Înaintea carului și după el un grup de călăreți cărpinișeni cu steaguri tricolore și steag de țesături românești ale isteșelor femei din sat.

Locuitorii din Gârbova, români și sași, au ieșit înaintea cortegiului, ear clopotele dela biserică română din această comună sunau într'una până ce cortegiul trecu prin comuna lor, alăturându-se la el și o multime de oameni împreună cu fanfara românilor din Gârbova, care l-a petrecut până în Cărpiniș.

În drum l-au întâmpinat pompierii cărpinișeni și tinerimea școlară și adultă, ear în capetul comunei sub o poartă de triumf l-a primit bătrânul paroh Ioan Muntiu cu o vorbire potrivită. Toaca din turn și clopotul cel mic mereu sunau și chemau.

Cu cântece și muzică înaintează călăreți, car, tinerime, femei, pompieri prin porți făcute din covoare cu motive românești, până în apropierea bisericii.

Aici sânt așteptați cu prapori de cătră comitet în frunte cu iubitul lor capelan, care ținând crucea în mână le rostește o cuvântare adânc simțită.

Cu mare însuflețire clopotele sânt duse la biserică și sfintite de ambii preoți, ear restul zilei l-au petrecut cu toți mângâiați și mulțumiți sufletește: poporul fiindcă și-a văzut dorul împlinit, preoții fiindcă glasul de păstor a fost ascultat.

Mai amintesc că înainte cu câteva luni, aceiași credincioși au pus bază fondului casei naționale cu o sumă de patru mii de lei.

Un parohian.

Comorile istorice și artistice ale României întregite

În muzeele din Viena se găsesc opere de artă, care constituiesc patrimoniul cultural al provinciilor scăpate de sub Habsburgi.

Tratatul dela St. Germain, art. 196, spune lămurit că fosta monarhie habsburgică e obligată să cedeze statelor moștenitoare toate operele arheologice, artistice, care reprezintă subiecte din istoria culturală și națională a lor.

Italienii, ceho-slovacii, polonezii, ungurii, și-a prezentat cererile. Guvernul nostru trebuie să facă acelaș lucru. Oric valoarea ar avea aceste opere din punct de vedere artistic, ele trebuie socotite în lumina valorii istorice. Ele ogîndesc geniul poporului nostru din Ardeal și din Bucovina. Operele culturale și artistice constituie istoria vie a poporului nostru.

Pentru a ne face idee de prețul acestor lucruri, amintim după «Viitorul» câteva din ele.

Astfel: Obiecte în aur cu inscripții latine, desgroate în localitățile din Ardeal; obiecte casnice, medalii, reprezentând figuri de împărați romani etc.

Muzeele noastre sânt aproape cu totul lipsite de obiecte, care reprezintă epoca latină. Îmbogățirea muzeelor românești cu ele ne înfățișază un trecut, care trebuie să rămână luminos, nu numai în fața noastră, ci mai ales în fața celor ce încearcă să ne conteste dreptul nostru istoric asupra acestor provincii.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

Dr. Constantin Bucsan

deputat, fost avocat în Sibiu, și-a deschis biroul de avocat în București, Paraul (22) Filipescu, Alca Zoe 7. 2-2

Știrile zilei

Dela senat. Legea agrară, pentru vechiul regat, s'a primit în unanimitate.

Ingrijirea monumentelor istorice. D-nii: general de divizie în retragere, N. Cena, din Mehadia; George Popovici, doctor în teologie, protoiereu din Lugoj; Ion Boros, prepozitul greco-catolic din Lugoj; Dr. Valer Braniste din Lugoj, membru onorar al Academiei Române, și Victor Vlad, inginer din Timișoara, au fost numiți membri ai secțiunii regionale a comisiei monumentelor istorice din Lugoj, având sub îngrijire monumentele istorice din cuprinsul Bănatului.

Conferențe la sate. Comandamentul teritorial din Sibiu, în înțelegere cu organele «Asociațiunii», a luat inițiativa d'ea se ține în diferite comune rurale conferențe cu subiecte patriotice încadrate în producții școlare. Conferențe de acest fel s'au ținut până acum la *Mohu* și *Poplaca*, luând parte țărâtimea, în mare număr, din partea locului. Cu această ocazie se dau și lămuriri în chestiunea I. O. V. Conferențele urmează în fiecare Duminică.

Monede de zinc. Consiliul de miniștri a hotărât baterea monedei de zinc de câte 25 și 50 de bani, în valoare de 20 milioane de lei.

Conferență și teatru. Duminică în 3 l. c. s'a ținut în teatrul comunal din Sibiu o conferență despre «*Artă și rolul său educativ*». Conferențiar a fost dl. Dr. I. Bunea, directorul liceului. Cu acest prilej elevii clasei a 8 a, sub conducerea artistului dramatic N. Băilă, au reprezentat dramă *Zorile de Șt. O. Iosif* și comedia *Sticla din urmă*. Teatrul a fost bine cercetat. Venitul serii este menit pentru ridicarea unui monument la Șelimbăr în memoria lui M. Hai Viteazul.

Cadavru în gara Sibiului. Duminică s'a descoperit în gara orașului nostru un cofăr care conținea cadavrul, în stare de putrefacție, al unei femei. Cofărul, expediat din București, a adus la Sibiu, cum se crede cu siguranță — cadavrul milionarei *Spănescu*. Poliția de stat cercetează.

Geografia... Ziarul parisiian *Le Journal* anunțase căsătoria principesei române Elisabeta în catedrala din *Budapesta*. Altă publicație, revista *Lectures pour tous*, publică fotografii mirilor, a principesei Elisabeta, căsătorită la *Budapesta*, cu prințul *Boris* al *Bulgariei*... Un confrate face observarea: Poate că o parte din presa franceză este încă sub amintirea cuceririi *Pestei* de către români, și crede că încă n'am ieșit din capitala *Ungariei*!

Pedeapsă. În *Bulgaria* hoții dovediți sânt plimbați pe străzi purtând o tablă unde este scris numele hoțului, localitatea de unde este și ce anume a furat. Măsura aceasta a contribuit la împuținarea furturilor în *Bulgaria*.

Mulțumită. La fondul *Victor și Eugenia Tordășianu* administrat de Reuniunea meseriașilor rom. din Sibiu au contribuit: vornicul *Ioan Iimbăruș* a colectat dela nuntașii ospățului lui *Victor Joandrea* cu *Elena Popa* suma de 81 Lei. Dl. *Maniu Băncilă*, măestru croitor, a colectat dela nuntașii ospățului lui *Andrei Joandrea* cu dsoara *Elisaveta Stănese* din *Mercurea* suma de 300 Lei dela următorii: *Romul Bucșa*, paroh, I. Dopp, inv., lct. *Zamfir Belciu*, *Ioan Pinciu jun.*, *Ioan Vestemean*, *Bucur Bloancă*, *Andrei Joandrea*, *Ioan Stănese*, *Petru Simțion*, librar, *Nicolae Joandrea*, câte 20 Lei. *Nicolae Simțion* și soția, 25 Lei. *Petru Joandrea*, 13 Lei. *Maniu Băncilă*, *D. Albu*, inv., *G. Stănese*, câte 10 Lei, *Ioan Stănese*, *V. Stănese*, *Ioan Albu*, *V. Albu*, *N. Baci*, *Dsoara Topârceanu*, *G. Stănese*, câte 5 Lei. Mai mulți câte 2 și 1 Leu. Suma de Lei 300 s'a împărțit în 2 părți egale: 150 Lei sus numitului fond, ear 150 Lei fondului pentru construirea unei case naționale în Sibiu sub. inferior. *Marinimoșilor* donatori li se exprimă și pe această cale mulțumită.

Comitetul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Cinema Apollo, Sibiu, Piața Herman. În fiecare zi două reprezentații. Inceputul la ora 7 și 9 seara. În curând film cu *Henny Porten*.

Nr. 171 Plen.

(24) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopresbiter ort. rom. al tractului *Tr. iscaune* conform ordinului consistorial Nr. 8033/1920 Plen. din 22 Ian. 1921 se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «*Telegraful Român*».

Viitorul protopresbiter va locui în locul central al protopopiatului în comuna *Sf. Gheorghe*.

Emolumente împreunate cu acest post sânt:

Venitele de protopresbiter statorite prin §. 19 din *pragmatica de serviciu*, cum și taxele ce incurg din vizitațiunea comunelor tractuale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale.

Reflectanții la acest post sânt poftiți a înainta cererile lor la P. Ven. Consistor arhidiecezan în termenul deschis, documentând calificațiunea prescrisă în concluzul congresual Nr. 111 din 1888.

Din ședința comitetului protopresbiter al tractului *Treiscaunelor*, ținută în 10 Faur 1921.

Sfântul *Gheorge*, 10 Faur 1921.

George Negoescu
preș. adm. prot.

Mihail Petru
notar

Nr. 1134. Plen.

Aprobat

Sibiu, din ședința plenară ținută la 20 Faur 1921.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 50/1921 Protop.

(17) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Sășus*, protopresbiteratul *Agnitei*, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «*Telegraful Român*».

Emolumentele sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții după prealabila încuviințare a protopresbiterului să se prezenteze în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserica din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, 26 Ianuar 1921.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Joachim Muntean
protopop

Nr. 436/1921 școl.

(23) 3—3

Concurs

Sistemizându-se prin rezoluția Nr. 37510/1920 dela 5 Febr. 1921 a Secretariatului General al instrucțiunii pentru elevii ortodoxi dela toate școlile primare din *Târgul-Murașului* un post de profesor de religie, prin aceasta publicăm concurs cu termen de 30 de zile.

Concurenții trebuie să fie preoți, sau clerici cu examene de maturitate, iar preferiți vor fi cei ce au ascultat cursurile de profesori de religie la universitatea din *Cluj*. Petițiile însoțite de documentele cerute sânt a se înainta la Consistorul Diecezan în termenul prescris.

Cel numit va trebui să și ocupe postul imediat și să se strămute cu locuința în *Târgul-Murașului*.

Cluj, la 4 Martie 1921.

Consistorul Diecezan, *Cluj*.

Nicolae Ivan,
arhim. preș. Consistorului.

Nr. 20/1921

(7) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II *Sânmihaul inf.* cu filia *Sânmihaul superior* în protopresbiteratul *Turda*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima inserare în «*Telegraful Român*».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat. Locuința și supraedificata în natură.

Reflectanții să și înainteze cererile concursuale instruite în ordine în termen deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta la parohie pe lângă observarea normelor regulamentare, spre a celebra, cuvânta și a lua contact cu poporul.

Turda, 25 Ianuar 1921.

Oficiul protopresbiteral, în înțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murașianu
protopop

La *Librăria arhidiecezană* se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardelen

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al *Acad. române*

A arătat și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană* din *Sibiu*

Cântece pentru voce și piano

de

Emil Monția

Caetul IV:

15. Singur și rob de jale, poezia de *St. O. Iosif*.
16. *Dorobanțul*, poezia de *G. Coșbuc*.
17. *Nemurirea e un vis*, poezia de *Algeorge*.
18. *Cobzarul*, poezia de *St. O. Iosif*.
19. *Cântec de leagăn*, poezia de *I. U. Soricu*.

Prețul *Lei 10*—, plus porto postal *Lei 2*—

În editura *Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane* a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al *Academiei Române*.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul *20 Lei*.

La *Librăria Arhidiecezană* din *Sibiu* se află de vânzare următoarele cărți:

Dr. Ilarion Pușcariu: *Istoria bisericească pentru școlile populare*.

— *Istoria biblică*, pentru școlile populare.

— *Istoria bisericească*, pentru școlile medii.

— *Istoria biblică*, pentru școlile medii.

I. Popescu: *Intâia carte de lectură (Abcdar)*.

— *Carte de cetire* pentru cl. II a populară.

— *Carte de cetire* pentru cl. III-a populară.

M. Toma: *Catehism* pentru școlile populare.

S. Popescu: *Catehism* pentru școlile medii.

Comandele se pot expeda prin poștă contra rambursă.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană* în *Sibiu*

Calendarul arhidiecezan pe an. 1921

PREȚUL: cu Șematism 10 Lei, — fără Șematism 8 Lei. — Plus porto postal 2 Lei